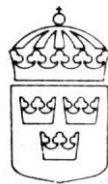

Motion till riksdagen

1987/88:L8

av Bengt Harding Olson m. fl. (fp)

med anledning av prop. 1987/88:152 om lagändringar
m. m. med anledning av exekutionsväsendets nya
organisation

Mot.
1987/88
L8-9

Exekutionsväsendets nya organisation skall träda i kraft den 1 juli 1988. I anledning härav föreslås i propositionen vissa lagändringar och dessa förslag kan godtas.

Därutöver redovisas för riksdagens kännedom vissa överväganden om riksskatteverkets ledningsfunktion i den nya organisationen. I denna del bör framföras även följande synpunkter.

Riksskatteverkets ledningsfunktion

Det krävs uppenbarligen även inom exekutionsväsendet en ledning från central nivå och då beträffande alla delar av verksamheten. Detta skall då gälla de tre huvudfunktionerna, alltså den exekutiva funktionen i såväl allmänna som enskilda mål, borgenärsfunktionen vid främst domstolsmål och tillsynsfunktionen i konkurser.

Emellertid måste ledningsformerna noggrant anpassas till resp. funktion då dessa sinsemellan är mycket olika.

Värna kronofogdarnas opartiskhet

Kronofogdemyndigheterna får en dubbelroll genom att myndigheten i sin verksamhet skall företräda såväl staten som enskilda personer. Ibland kan så ske t. o. m. vid samma tillfälle emot samme gäldenär. Denna dubbelroll blir särskilt uttalad genom tillsynsfunktionen i konkurser då myndigheten på lika villkor måste företräda alla statliga såväl som enskilda borgenärer i konkursboet.

I sådana grannliga situationer krävs att man med stor tydlighet gör åtskillnad mellan de tre huvudfunktionerna. Så kan ske främst genom att riksskatteverkets avdelning för exekutionsväsendet prioriteras i resurshänseende högre, dess avdelningschef placeras i verksledningen och tillsynsenheterna ges en mer fristående ställning.

Härigenom skulle undvikas eller i vart fall minimeras allmänhetens misstankar om att ärendena handläggs till förmån för staten och på enskildas bekostnad. Samtidigt skulle man stärka intrycket av kronofogdarnas opartiskhet.

Garanterar länsmyndigheternas självständighet

Mot. 1987/88

L8

Riksskatteverkets ledningsfunktion får inte utövas så att den undergräver länsmyndigheternas självständighet. Styrningen måste därför begränsas till att i huvudsak avse allmänna råd för verksamhetens bedrivande. Men även då måste noggrant uppmärksammas risken för inkräktande på myndigheternas självständighet.

Denna s. k. självständighetsprincip är av utomordentligt grundläggande värde. Garanti måste skapas för en självständig rättstillämpande verksamhet vid kronofogdemyndigheterna. Så kan ske genom att självständighetsprincipen uttryckligen införs i instruktionen för riksskatteverket.

Stärk rättssäkerheten inom exekutionsväsendet

Exekutionsväsendet utgör en viktig del av rättssamhället. Höga krav måste ställas på rättssäkerheten i verksamheten. I en del fall under senare år har kritik framförts för bristande rättssäkerhet.

Vid organisationskommitténs arbete har rättssäkerhetsfrågorna blivit helt otillräckligt uppmärksammade. I propositionen sägs att riksskatteverket i sin ledningsfunktion så långt som möjligt skall undvika att meddela riktlinjer som kan ge upphov till att allmänheten ifrågasätter de handläggande myndigheternas saklighet och opartiskhet.

Rättssäkerhetskravet måste komma till klarare uttryck. Kravet är naturligtvis helt oeftergivligt och gäller hela verksamheten, alltså exekutiv-, borgenärs- och tillsynsfunktionerna. Det måste uttryckligen fastslås att rättssäkerheten är ett övergripande mål för riksskatteverkets ledningsfunktion. Dessutom bör betonas betydelsen av en effektiv tillsyn särskilt beträffande handläggningen av de enskilda borgenärernas fordringar.

Instruktion för exekutionsväsendet

Riksskatteverkets ledningsfunktion får regleras i en instruktion för exekutionsväsendet. De ovan redovisade synpunkterna bör tillgodoses vid utformningen av instruktionen. Däremot bör denna instruktion inte kopieras från instruktionen för skatteförvaltningen. Exekutions- och skattesidan är nämligen alltför olika sinsemellan. En sådan kopiering skulle därför allvarligt skada tilltron till exekutionsväsendet.

Hemställan

Mot denna bakgrund hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om riksskatteverkets ledningsfunktion.

Stockholm den 12 april 1988

Bengt Harding Olson (fp)

Ulla Orring (fp)

Barbro Sandberg (fp)

Kjell-Arne Welin (fp)